

BITS OF FREEDOM

VERDEDIGT DIGITALE BURGERRECHTEN

Stichting Bits of Freedom

Postbus 10746
1001 ES Amsterdam

M +31(0)654386680

E ot.vandaalen[apstrt]bof[pnt]nl

W www.bof.nl

Bankrekening 55 47 06 512
Bits of Freedom, Amsterdam
KVK-nr. 34 12 12 86

Cees Vervoord

Directeur Buma/Stemra
cees.vervoord[apstrt]bumastemra[pnt]nl
twitter.com/bumastemra

Betreft:

Nieuwe tarieven Buma/Stemra

Datum:

Amsterdam, 6 oktober 2009

Geachte heer Vervoord,

1. De stichting Bits of Freedom ("**Bits of Freedom**") nam met verbazing kennis van de recent door Buma/Stemra ("**Buma**") gepubliceerde "tarieven digitale licenties". Hierin wordt aangekondigd dat websitebeheerders een vergoeding in rekening zal worden gebracht voor het embedden van audio- en videomateriaal.
2. Deze regeling zal een verlamvend effect hebben op het Nederlandse web en zal muzikanten beperken in de mogelijkheid hun muziek onder de aandacht te brengen van hun fans, terwijl de juridische grondslag voor het vragen van zo een vergoeding op zijn minst twijfelachtig is. De regeling heeft dan ook tot veel verontwaardiging en zorg geleid. Bits of Freedom dringt er met klem op aan deze regeling te herzien. Dat wordt hieronder toegelicht.

Het embedden van materiaal is een essentieel onderdeel van het web geworden

3. Zoals Buma ongetwijfeld bekend is, is het delen van materiaal een van de fundamenteën van het web. Het web, en de blogosfeer in het bijzonder, is een rijk en informatief communicatiemedium, doordat talloze deelnemers naar materiaal van elkaar linken, materiaal van elkaar citeren en materiaal van elkaar opnemen op hun website. Het embedden van audio- en videomateriaal is dé manier waarop dit materiaal wordt gedeeld.
4. Embedden heeft belangrijke voordelen. Het biedt de mogelijkheid om materiaal binnen een rijkere, meer informatieve context te presenteren. Door middel van embedden kan materiaal immers worden geplaatst op een andere website dan de "oorspronkelijke" website. Zo kunnen bijvoorbeeld verschillende video's op één pagina worden gecombineerd, en kunnen deze worden voorzien van afbeeldingen en commentaar. Deze manier van presenteren heeft doorgaans meer zeggingskracht, vergeleken met de steriele presentatie op websites

waar deze video's oorspronkelijk zijn gepubliceerd.

5. Daarbij komt dat dit embedden een conversatie over het materiaal faciliteert. De website waar materiaal wordt ge-embed, is immers een extra plek om het materiaal te bespreken. Bovendien is de "commentaar-cultuur" van belangrijke audio- en video-platformen anders, en vaak negatiever, dan de commentaar-cultuur in de blogosfeer (met commentaar-cultuur wordt bedoeld op de inhoud van de conversaties die in comments bij een blogpost worden geplaatst). Ook dat is een belangrijke reden om materiaal te embedden.
6. YouTube is hiervan hét voorbeeld: de presentatie van een video op YouTube is minder informatief dan de presentatie op de blogs waar de video vervolgens wordt opgenomen, terwijl de commentaar-cultuur op YouTube over het algemeen juist negatiever is.

Het embedden van materiaal is belangrijk voor Nederlandse muzikanten

7. Bovendien is het embedden van audio- en videomateriaal belangrijk voor muzikanten. Het internet is immers steeds belangrijker voor muziekmarketing: "word of mouth" is voor muzikanten cruciaal. Blogs spelen hierin een centrale rol, want populaire blogs hebben vaak een grote, internationale en specifieke achterban. Door embedding in blogs kunnen muzikanten op een directe en efficiënte manier hun fans bereiken en zo inkomsten genereren.
8. Muzikanten maken dan ook dikwijls gebruik van virale acties met behulp van muziekvideo's om hun bekendheid te vergroten. Ook embedden bloggers bij concertrecensies vaak audio- en videomateriaal van het concert, en dit spoort lezers weer aan om de muziek te kopen of naar een optreden te gaan. Verder worden muziekvideo's vaak ge-embed op de website van concertpodia waar de desbetreffende artiest zal gaan optreden, en dat leidt tot extra kaartverkoop. Dit is overigens ook de muziekindustrie niet ontgaan: men is YouTube aan het ontdekken als belangrijk platform om muziek onder de aandacht te brengen van fans. Zoals Buma ongetwijfeld weet worden er al licentie-overeenkomsten voor het gebruik van materiaal gesloten tussen rechthebbenden en YouTube.

Een heffing op embedden verlamt het Nederlands web en is onwenselijk voor muzikanten

9. Het behoeft weinig toelichting dat het voornemen van Buma om een bedrag in rekening te brengen voor het "embedden" van materiaal dat van derden afkomstig is, verstreckende gevolgen heeft voor het Nederlandse web.
10. Ten eerste zullen beheerders van websites terughoudender worden in het plaatsen van materiaal, zelfs als de exploitatie daarvan niet wordt uitgebaat door Buma. Beheerders van websites zullen immers moeten nagaan of audio- of videomateriaal informatie bevat ten aanzien waarvan Buma de exploitatierechten beheert, en vervolgens in voorkomende gevallen hiervoor een licentie met Buma moeten sluiten. Het zal voor website-beheerders straks minder goed mogelijk worden om naar materiaal van elkaar te verwijzen. De on-line conversaties die het web mogelijk maakt, worden zo in de kiem gesmoord.
11. Daarbij komt dat voorstelbaar is dat platform-websites, zoals Hyves, de technische mogelijkheid van embedden uit voorzorg onmogelijk zullen maken (hoewel het de vraag is of

zij daartoe verplicht zijn). Dit heeft tot gevolg dat op deze platforms ook materiaal ten aanzien waarvan Buma de exploitatierechten niet uitbaat, überhaupt niet worden gedeeld.

12. De maatregel schept bovendien veel onduidelijkheid, omdat eigenaren van materiaal op een platform-site, zoals YouTube, de (gratis) embed-mogelijkheid kunnen in- of uitschakelen. Wereldwijd heeft dit ertoe geleid dat als een eigenaar deze mogelijkheid heeft ingeschakeld, dit wordt opgevat als een toestemming tot embedden. De maatregel van Buma om nu toch een vergoeding te rekenen voor embedden, druist in tegen de manier waarop miljoenen mensen dagelijks van internet gebruik maken.
13. Daarnaast worden muzikanten hiervan de dupe, want hen wordt door deze maatregel een van hun belangrijkste marketingkanalen ontnomen. Met name kleine muzikanten zijn voor hun inkomsten voor een groot deel afhankelijk van verspreiding van hun muziek via embeds. Zij worden door de regeling beperkt in de mogelijkheid om hun publiek te bereiken. Een potentieel neveneffect van deze regeling is dat ook materiaal waarvan de rechten niet door Buma worden beheerd, niet meer kan worden gedeeld via deze populaire kanalen. Dat verzwakt de concurrentiepositie van niet-Buma-muziek en verzwakt de concurrentiepositie van Nederlandse community-websites ten opzichte van de buitenlandse.
14. Dit klemt des te meer, nu slechts een fractie van de Nederlandse muzikanten is aangesloten bij Buma. Volgens recent onderzoek van TNS Nipo en &Concept zouden in Nederland minstens een half miljoen muzikanten actief zijn en een belangrijk deel daarvan zal ook auteur zijn.¹ Buma vertegenwoordigt daarvan slechts 17.000 muzikanten, zo blijkt uit hun website.²

De juridische grondslag van de regeling is op zijn minst twijfelachtig

15. Naast al deze praktische bezwaren, is de juridische grondslag van de door Buma aangekondigde regeling op zijn minst twijfelachtig. Ten eerste is goed verdedigbaar dat embedden niet is aan te merken als afzonderlijke exploitatiehandeling waarvoor toestemming van de rechthebbende is vereist. Vanuit technisch perspectief is dit immers goed vergelijkbaar met het linken naar materiaal: men kan een video embedden door een regeltje HTML-code op te nemen op een site. De "embedder" heeft vervolgens geen de zeggenschap over het materiaal: als de video wordt veranderd bij de bron, zal ook de video in de embed veranderen. En het is inmiddels vaste jurisprudentie dat het linken naar materiaal niet kan worden aangemerkt als afzonderlijke openbaarmakingshandeling.
16. Zelfs als dit wel het geval zou zijn, zal in sommige gevallen het embedden van materiaal moeten worden aangemerkt als een toegestaan citaat (cf. art. 15, 15a en 16a Auteurswet). Dit geldt in het bijzonder voor recensies en besprekingen van geciteerd materiaal. Daarbij is in het bijzonder van belang dat embedden inmiddels een gebruikelijke manier is om materiaal te bespreken. Voor deze gevallen is de regeling dus overbodig, terwijl dit in de folder niet wordt aangegeven.
17. Tot slot begrijpt Bits of Freedom dat bijvoorbeeld YouTube met een aantal platenmaatschappijen reeds licentie-overeenkomsten heeft gesloten, waarbij YouTube een

1 Zie het rapport "395 Minuten".

2 Zie <http://www.bumastemra.nl/nl-NL/OverBumaStemra/Organisatie/>.

vergoeding afdraagt voor de publicatie van muziekvideo's. Het is onduidelijk of in de digitale regeling rekening wordt gehouden met de mogelijkheid dat reeds is betaald hiervoor, en dit leidt mogelijk tot onrechtmatige dubbeltelling.

18. De regeling houdt ten onrechte in het geheel geen rekening met deze juridische bezwaren. Buma wijst mogelijke licentienemers ten onrechte ook niet op mogelijk toepasselijke uitzonderingsgronden, terwijl Buma een monopolist is en een verdergaande informatieplicht jegens derden heeft.

De regeling heeft tot veel verontwaardiging en zorg geleid

19. Het wekt dan ook geen verbazing dat vanaf het moment dat deze regeling werd gepubliceerd, op talloze Nederlandse websites hierover met verontwaardiging en zorg is gereageerd. Op de blog "Eerste hulp bij plaatopnamen", die gaat over "[h]oe je als beginnend muzikant in een razendsnel veranderende muziekindustrie je eigen boontjes dopt", wordt geconcludeerd dat een strakke handhaving van deze regeling het einde van de blog betekent.³ Ook de muziekblog Nlpop vreest dat "NLpop in voortbestaan [wordt] bedreigd door Buma Stemra".⁴ Op de blog van CrazyBirds, die "muzikale modellen en creatieve concepten voor zowel traditionele als nieuwe media" creëert, wordt opgemerkt dat de brochure van Buma "getuigt van een ongelooflijke korte termijn visie en [...] helemaal geen oog [heeft] voor de ontwikkelingen die de muziekindustrie in hoog tempo doormaakt".⁵ De VPRO stelt dat Buma een "draconisch bedrag" vraagt voor het embedden van muziek en in een samenvattende blog schrijft zij dat er "onbegrip en verontwaardiging" is over de nieuwe Buma-licenties.⁶ En op de blog Geen Commentaar wordt geconcludeerd dat Buma Stemra "het nog steeds niet snapt".⁷ Dit is overigens een beperkte selectie van nieuwsberichten: er zijn nog talloze andere vergelijkbare berichten geplaatst.
20. Ook de politiek maakt zich ernstig zorgen over de implicaties van deze regeling. CDA-kamerleden Pieter Omtzigt en Nicolien van Vroonhoven-Kok hebben direct kamervragen gesteld: "welke maatregelen [worden genomen] om ervoor te zorgen dat Buma/Stemra in ieder geval bij niet-commerciële, kleine sites, zoals blogs en Hyves-pagina's voor het beperkt plaatsen van fragmenten en embedded Youtube-filmpjes geen geld in rekening zal brengen".⁸ Gerkens (SP) schrijft op haar blog dat "De kansen die internet nu biedt aan muzikanten om hun muziek onder groot publiek bekend te maken [...] met het voorstel van de Buma compleet de grond in [worden] geboord. De minister moet Buma hier een halt toeroepen".⁹ Van Dam (PvdA) schrijft op Twitter: "absurd als gewone bloggers zouden moeten betalen voor embedded YouTube-filmpjes. BUMA is weg kwijt. Kamer moet ingrijpen".¹⁰ En de werkgroep Auteursrecht van de Tweede Kamer heeft een reactie van de verantwoordelijke minister gevraagd.

21. Daarnaast zijn direct verschillende burger-initiatieven ontwikkeld. Een petitie tegen de

3 Zie <http://eerstehulpbijplaatopnamen.blogspot.com/2009/10/rekening-650-voor-deze-blogpost.html>.

4 Zie <http://nlpop.blog.nl/algemeen/2009/10/02/nlpop-in-voortbestaan-bedreigd-door-buma-stemra>.

5 Zie <http://www.crazybirds.nl/blog/detail/buma-stemras-imaginary-world>.

6 Zie <http://3voor12.vpro.nl/artikelen/artikel/42556997> en <http://3voor12.vpro.nl/artikelen/artikel/42560165>.

7 Zie <http://www.geencommentaar.nl/index.php/2009/10/02/buma-stemra-snapt-het-nog-steeds-niet>.

8 Zie <http://www.cda.nl/Default.aspx?tabid=368&EntryID=3092&language=nl-NL>.

9 Zie http://www.sp.nl/ardagerkens/nieuwsberichten/6989/091005-nieuwe_buma_heffingen_slecht_voor_muzikant.html.

10 Zie <http://twitter.com/mhvpvdam/status/4625354260>.

regeling heeft de afgelopen dagen meer dan vijfduizend handtekeningen verzameld, en dit aantal blijft groeien.¹¹ Ook is direct na aankondiging van deze regeling het initiatief "Buma uit me zak" opgericht.¹² Dit initiatief is van mening dat Buma de vooruitgang van de muziekindustrie belemmert, en wil een denktank vorm en om alternatieven te ontwikkelen die de rol van Buma kunnen overnemen.

22. Tot slot is de brief die u nu leest een bewijs van de weerstand die de regeling oproept. Deze brief is tot stand gekomen door bijdragen van bloggers die binnen een paar uur nadat een concept hiervan was gepubliceerd, reeds uitgebreid commentaar hadden geleverd. De uiteindelijke versie van deze brief is het resultaat van de gezamenlijke inspanningen van talloze, gepassioneerde belanghebbenden, die de vrijheid om te embedden willen waarborgen.

Het is daarom essentieel dat Buma de regeling herziet

23. De aangekondigde maatregelen hebben verstreckende gevolgen voor het Nederlandse web, schaden de Nederlandse muzikant en vormen een bedreiging voor de Nederlandse muziekcultuur. Buma gaat ten onrechte aan al deze argumenten voorbij. Buma kan zich echter eenvoudigweg niet permitteren zonder overleg met andere belanghebbenden eenzijdig regelingen op te leggen met dit soort verstreckende gevolgen. Buma heeft als monopolist een bredere verantwoordelijkheid, die verder strekt dan slechts het behartigen van beperkte kortetermijnbelangen van een klein deel van de Nederlandse muzikanten. Buma's beleid heeft impact op het hele Nederlandse web en heeft impact op alle muzikanten, waaronder niet-Buma muzikanten. Het is daarom noodzakelijk dat deze belanghebbenden ook worden betrokken bij de invulling van Buma's digitale beleid.
24. Bits of Freedom dringt erop aan dat, gelet op het bovenstaande, Buma de regeling herziet, zodat tegemoet wordt gekomen aan de belangen van iedere internetgebruiker en de muzikanten wier belangen zij vertegenwoordigt. Dat Buma heeft aangegeven dat zij "niet van plan is om achter webloggers aan te gaan" is wat dat betreft hoopgevend, maar deze toezegging moet worden uitgewerkt in een herziene regeling.¹³ Daarbij zou onderscheid moeten worden gemaakt tussen gebruik dat op winst is gericht en andersoortig gebruik. Het zou verder meer voor de hand liggen een vergoeding bij de bron te heffen, in plaats van bij de websites die materiaal embedden. Alleen op deze manier kan de rijke informatiecultuur van het web gewaarborgd blijven, en houden muzikanten toegang tot hun fans.
25. Bits of Freedom wil graag meedenken met Buma/Stemra over een herziene regeling waarbij recht wordt gedaan aan de belangen van internetgebruikers en Nederlandse muzikanten. Bits of Freedom ontvangt graag binnen twee weken na vandaag een reactie op deze brief. Ondertussen houdt zij zich beschikbaar voor een toelichting indien gewenst.

Hoogachtend,

Ot van Daalen

Directeur

11 Zie http://www.petitiononline.com/mod_perl/signed.cgi?bumablog.

12 Zie www.bumaitmezak.nl.

13 Zie <http://www.nu.nl/internet/2093624/bumastemra-wil-geld-muziekfilmpjes-blogs.html>.